

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. balandžio 29 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2022/0132 (COD)

8568/22
ADD 2

VISA 74
FRONT 179
MIGR 131
COMIX 216
CODEC 568
IA 53

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. balandžio 28 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI

Komisijos dok. Nr.:	SWD(2022) 659 final
Dalykas:	KOMISIJS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA“, pridedamas prie Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl vizų išdavimo procedūros skaitmeninimo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (EB) Nr. 810/2009 ir (ES) 2017/2226, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1683/95, (EB) Nr. 333/2002, (EB) Nr. 693/2003 ir (EB) Nr. 694/2003 ir Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2022) 659 final.

Priedama: SWD(2022) 659 final

Briuselis, 2022 04 27
SWD(2022) 659 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

[...]

pridedamas prie

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento,
kuriuo dėl vizų išdavimo procedūros skaitmeninimo iš dalies keičiami Europos
Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (EB) Nr. 810/2009 ir (ES)
2017/2226, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1683/95, (EB) Nr. 333/2002, (EB) Nr. 693/2003
ir (EB) Nr. 694/2003 ir Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo

{COM(2022) 658 final} - {SEC(2022) 202 final} - {SWD(2022) 658 final}

Santraukos lentelė

Teisėkūros iniciatyva dėl vizų išdavimo procedūrų skaitmeninimo (2021 m. Komisijos darbo programos punktas)

A. Būtinybė imtis veiksmų

Kodėl? Kokia problema sprendžiama?

Prašymus išduoti vizą nagrinėjančioms ir vizas išduodančioms **valstybių narių institucijoms** tenka našta dėl ilgų procesų ir didėjančių išlaidų, susijusių su popierinių dokumentų tvarkymu, nagrinėjimu, archyvavimu ir galiausiai sunaikinimu pagal dabartinę vizų išdavimo procedūrą. Valstybės narės taip pat tampa vis labiau priklausomos nuo išorės paslaugų teikėjų. Taip pat kyla saugumo rizika, susijusi su vizų įklijų klastojimo ir padirbinėjimo galimybe, ir didesnė rizika, kad dėl valstybėse narėse taikomų skirtingų vizų išdavimo procedūrų bus ieškoma palankiausių vizų išdavimo sąlygų. Galiausiai COVID-19 pandemija parodė, kad dabartinė praktika nėra tinkama reaguojant į krizes.

Dabartinė procedūra taip pat yra sudėtinga ir varginanti **prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims**. Prašymą išduoti vizą pateikiantys asmenys dėl kiekvieno prašymo turi vykti į artimiausią konsulatą arba prašymų išduoti vizą centrą ir ten palikti kelionės dokumentą, todėl prašymo nagrinėjimo laikotarpiu asmuo negali toliau keliauti. Dažnai keliaujantys asmenys kiekvieno prašymo atveju turi pakartoti tą pačią ilgai trunkančią procedūrą, kuri gali skirtis, priklausomai nuo kelionės tikslo šalies. Asmenys, teikiantys prašymą išduoti vizą per išorės paslaugų teikėją, taip pat moka papildomus mokesčius.

Pagrindinės šių problemų **priežastys** yra teisiniai reikalavimai valstybėms narėms išduoti popierinę vizos įkliją, valstybių narių priklausomybė nuo asmeniniu prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens atvykimu ir popieriuje surašytų dokumentų naudojimu pagrįstos praktikos ir nevienodas skaitmeninimo lygis bei nevienodos vizų išdavimo procedūros valstybėse narėse.

Ko siekiama šia iniciatyva?

Bendras iniciatyvos tikslas – supaprastinti ir suderinti prašymų išduoti Šengeno vizą teikimo procedūrą ir sumažinti su ja susijusią administracinę naštą, siekiant padaryti ES patrauklesne vieta keliaujantiems asmenims, kuriems taikomas reikalavimas turėti vizą, ir padidinti Šengeno erdvės apsaugą ir saugumą. Tuo tikslu ja siekiama skaitmeninėmis priemonėmis racionalizuoti ir padaryti veiksmingesnę prašymų išduoti vizą pateikimo procedūrą prašymą pateikiantiems asmenims ir valstybėms narėms ir padidinti Šengeno erdvės saugumą suskaitmeninant vizos įkliją ir taikant suskaitmenintas prašymų išduoti vizą procedūras.

Iš esmės bepopierė ir bekontaktė vizų išdavimo procedūra bus ekonomiškai efektyvesnė ir padės sutaupyti laiko keliaujantiems asmenims ir konsulatams, kartu taip pat užtikrinant aukščiausio lygio saugumą prie ES sienų ir užtikrinant prašymą išduoti vizą pateikiančių asmenų asmens duomenų apsaugą.

Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda?

Tikslo užtikrinti, kad vizų išdavimo procedūros būtų saugesnės ir labiau pritaikytos prie skaitmeninio amžiaus, valstybės narės negali pasiekti veikdamos pavieniui. Siekiant toliau tobulinti šias bendras procedūras, reikia ES lygmens veiksmų. Nustatytos problemos artimiausioje ateityje tikriausiai neišnyks ir jos yra tiesiogiai susijusios su dabartinėmis teisinėmis nuostatomis. Susijusių teisės aktų (daugiausia Vizų kodekso ir VIS reglamento) pakeitimai galimi tik ES lygmeniu, nes šio reglamento tikslai grindžiami kitomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama racionalizuoti ir suderinti procedūras pagal bendrą vizų politiką, taip pat todėl, kad trumpalaikės vizos yra Šengeno *acquis* dalis. Dėl numatytų veiksmų masto, padarinių ir poveikio tikslai gali būti pasiekti tik veiksmingai ir sistemingai veikiant ES lygmeniu.

B. Sprendimai

Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvaistytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl?

Poveikio vertinime įvertintos **penkios politikos galimybės**, kuriomis nevienodu mastu būtų įsikišta į dabartinį vizų išdavimo procesą ES lygmeniu:

- **Pagal 1 galimybę**, kuri laikoma pagrindiniu scenarijumi, nenumatoma imtis jokių teisėkūros veiksmų ES lygmeniu. Valstybės narės ir toliau (arba ne) kurtų savo nacionalines priemones. Komisija valstybėms narėms pateiktų neprivalomas rekomendacijas ir remtų jas privalomos teisinės galios

neturinčiomis priemonėmis. Vazos įkliją ir toliau būtų naudojama vizoms išduoti.

- **2 galimybė** apima minimalius EU lygmens teisės aktų pakeitimus, kuriais siekiama pašalinti teises kliūtis, dėl kurių ribojamos valstybių narių galimybės toliau skaitmeninti prašymų išduoti vizą pateikimo procesą. Skaitmeninė visa (privaloma tvarka) pakeistų popierinę vizos įkliją ir būtų įdiegta bendra saityno paslauga vizos galiojimui tikrinti.
- **Pagal 3 galimybę** numatomas (privalomas) popierinės vizos įklijos pakeitimas skaitmenine visa ir neprivalomos ES prašymų išduoti vizą platformos sukūrimas. Pagal šią galimybę valstybės narės galėtų nuspręsti dalyvauti ES prašymų išduoti vizą platformoje, kurti ir (arba) toliau naudotis savo nacionaliniais portalais arba nekurti jokių skaitmeninių sprendimų.
- **Pagal 4 galimybę** numatoma privaloma skaitmeninė visa ir privaloma ES prašymų išduoti vizą platforma, kurioje pasibaigus pereinamajam laikotarpiui turėtų dalyvauti visos valstybės narės.
- **Pagal 5 galimybę** numatoma visoms valstybėms narėms privaloma ES prašymų išduoti vizą platforma, nenustatant jokio pereinamojo laikotarpio, visiškai skaitmeninė procedūra (įskaitant prašymą išduoti vizą pateikiančių asmenų atliekamą biometrinių duomenų registravimą skaitmeninėmis priemonėmis) ir skaitmeninė visa (privalomos).

Tinkamiausia galimybė yra **4 galimybė**, nes ji padėtų šalinti pagrindines dabartinių problemų priežastis, ją pasirinkus būtų panaikintas nevienodas ir popieriniais dokumentais grindžiamas prašymų išduoti vizą pateikimo procesas ir suderintas šiuo metu skirtingas skaitmeninimo lygis, kartu užtikrinant aukštą saugumo lygį.

Kas kuriai galimybei pritaria?

Valstybės narės apskritai pirmenybę teikia 3 ir 4 galimybėms. Kalbant konkrečiai:

- 14 valstybių narių pirmenybę teikia savanoriškam ES prašymų išduoti vizą platformos naudojimui (3 galimybė);
- 10 pritaria privalomam platformos naudojimui, nustatant pereinamąjį laikotarpį (4 galimybė);
- visos valstybės narės pritaria galimybei, pagal kurią numatoma skaitmeninė visa.

Nacionalinės duomenų apsaugos institucijos taip pat pareiškė teikiančios pirmenybę 3 ir 4 galimybėms.

Kelionių ir turizmo sektorius vieningai pritaria 4 galimybei, pabrėždamas teigiamą poveikį kelionėms į ES ir didesnę ES, kaip kelionės tikslo vietos, patrauklumą.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokia pagrindinė tinkamiausios galimybės nauda?

ES prašymų išduoti vizą platforma būtų naudinga valstybėms narėms, nes sumažėtų konsulatams teikiamų prašymų išduoti vizą nagrinėjimo ir popierinių prašymų saugojimo archyve laikas. Būtų tiesiogiai sumažintas palankiausių vizų išdavimo sąlygų paieškos atvejų skaičius, o patikrinimai Vizų informacinėje sistemoje būtų atliekami ankstesniame etape.

Įdiegus **skaitmeninę vizą** padidėtų Šengeno erdvės vidaus saugumas, nes vizos įkliją nebegalėtų būti klastojama, ir gerokai sumažėtų administracinė našta valstybių narių centrinėms valdžios institucijoms ir konsulatams, kuriems neberekėtų skirti laiko ir pinigų vizų įklijų gamybai, užsakymui ir saugiam vežimui į konsulatą. Apskritai pagal 4 galimybę valstybės narės 2025–2029 m. sutaupytų 510,9 mln. EUR administracinių išlaidų.

4 galimybė taip pat būtų naudinga **prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims**. Pakartotinai prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims neberekėtų patirti išlaidų, susijusių su kelione siekiant pateikti prašymą išduoti vizą, be to, prašymą išduoti vizą pateikiantys asmenys turėtų savo kelionės dokumentus su savimi visą prašymo nagrinėjimo laikotarpį. Pagal 4 galimybę prašymą išduoti vizą pateikiantys asmenys kiekvieno prašymo atveju sutaupytų vidutiniškai 31 EUR iš visos kiekvienam prašymui pagal pagrindinį scenarijų išleidžiamos 74 EUR sumos.

Manoma, kad 4 galimybė taip pat turėtų nedidelį teigiamą poveikį trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikomas reikalavimas turėti vizą, indėliui į ES BVP, nes gali padidėti į ES keliaujančių trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikomas reikalavimas turėti vizą, skaičius. Tačiau keliautojų skaičiaus padidėjimo poveikį ES BVP reikia

<p>atidžiai apsvarstyti, nes jis priklauso nuo numatomo papildomo keliautojų skaičiaus 2025–2029 m. laikotarpiu, kurį sunku numatyti.</p> <p>Apskritai pagal 4 galimybę būtų iš esmės suderinta prašymų pateikimo procedūrų aplinka, kuri šiuo metu yra nevienoda valstybėse narėse, ir pagerintas ES, kaip vieningo subjekto pagal bendrą vizų politiką, įvaizdis.</p>
<p>Kokios yra tinkamiausios galimybės pagrindinės sąnaudos?</p> <p>ES prašymų išduoti vizą platformai sukurti reikės didelių išlaidų, palyginti su pagrindiniu scenarijumi. Numatoma, kad jai sukurti reikės 41,2 mln. EUR, o jos eksploatacijai ir techninei priežiūrai – 12,8 mln. EUR per metus.</p> <p>Kiekviena valstybė narė turės prijungti ir atnaujinti savo nacionalinę (-es) sistemą (-as), kad galėtų naudotis naujos centralizuotos skaitmeninės ES prašymų išduoti vizą platformos paslaugomis. Numatomos kiekvienos valstybės narės išlaidos – 270 000–330 000 EUR. Investicijos valstybių narių lygmeniu į skaitmeninės vizos įdiegimą yra nedidelės.</p> <p>Aplinkos apsaugos išlaidos, susijusios su kartotinių prašymų išduoti vizą pateikimo procesu, bus beveik nulinės, nes norėdami pateikti prašymus arba atsiimti kelionės dokumentus asmenys nebeturės keliauti. Taip pat sumažės popieriaus suvartojimas, o tai turės teigiamą poveikį aplinkai. Dėl galimo turizmo į ES masto padidėjimo suskaitmeninus vizų išdavimo procedūras galėtų būti išmetama daugiau CO₂, tačiau šis numatomas padidėjimas priklauso nuo papildomo keliautojų skaičiaus, kurį sunku numatyti ir kuris nėra akivaizdus, priešingai nei nauda aplinkai, susijusi su sumažėjusiu kelionių poreikiu prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims ir sumažėjusiu popieriaus sunaudojimu prašymams ir vizų įklėjimams.</p>
<p>Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms?</p> <p>Pagrindinės įmonės, kurioms iniciatyva būtų naudinga, būtų kelionių ir turizmo sektorių įmonės. Europos turizmo sektoriaus atstovai išreiškė tvirtą pritarimą vizų išdavimo proceso skaitmeninimui ir pabrėžė, kad ES turi užtikrinti sklandžią kelionių patirtį, kad galėtų konkuruoti su kitomis lankytinomis vietomis pasaulyje.</p>
<p>Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?</p> <p>Pagal tinkamiausią galimybę numatomas poveikis nacionalinei administracijai, visų pirma išlaidoms, susijusioms su valstybių narių nacionalinės (-ių) sistemos (-ų) prijungimu ir atnaujinimu bei prašymų duomenų saugojimu. Administracinių išlaidų suma, kurią numatoma sutaupyti (510,9 mln. EUR 2025–2029 m. laikotarpiu visose valstybėse narėse), iš esmės kompensuotų šias išlaidas (140 mln. EUR 2025–2029 m. laikotarpiu visose valstybėse narėse).</p>
<p>Ar bus dar koks nors didelis poveikis?</p> <p>Kalbant apie duomenų apsaugą, pagal 4 galimybę ES platformoje būtų nustatyta vienoda duomenų tvarkymo praktika, kuri būtų taikoma visoms valstybėms narėms. Taip asmens duomenys būtų rečiau atskleidžiami išorės paslaugų teikėjams, nes pakartotinai keliaujantys asmenys galėtų tiesiogiai teikti prašymus per ES prašymų išduoti vizą portalą. Vis dėlto, EDAPP teigimu, skaitmeninimui būdinga tam tikra rizika duomenų apsaugai. Todėl reikės griežtai laikytis „tikslų apribojimo“ ir „duomenų kiekio mažinimo“ principų.</p> <p>Trečiųjų šalių piliečių, kurie turi menkas galimybes naudotis IT ir kurių raštingumas šioje srityje yra žemo lygio, teisė į nediskriminavimą nebūtų pažeista, nes išorės paslaugų teikėjai ir kelionių operatoriai teiktų pagalbą.</p> <p>Kalbant apie neįgaliųjų teises, klausos ir (arba) regos negalią turintys asmenys gautų mažiau pagalbos asmeniškai, tačiau jiems galėtų būti padedama didinant internetinių taikomųjų programų priemonių prieinamumą, laikantis pripažintų žiniatinklio prieinamumo gairių. Išorės paslaugų teikėjai taip pat galėtų konsultuoti neįgaliuosius arba asmenis, kurių raštingumas IT srityje yra žemo lygio. Riboto judumo asmenų padėtis pagerėtų, nes tam tikromis aplinkybėmis jiems nebereikėtų apsilankyti prašymų išduoti vizą centre arba konsulate.</p>
<p style="text-align: center;">D. Tolesni veiksmai</p>
<p>Kada politika bus persvarstoma?</p>

Vizų kodekso 57 straipsnyje ir peržiūrėto VIS reglamento 50 straipsnyje dėl stebėsenos ir vertinimo jau numatyti stebėsenos ir vertinimo įpareigojimai, pvz., praėjus dvejiems metams nuo visų Vizų kodekso nuostatų taikymo pradžios parengti jo taikymo vertinimą. Šis minėtuose straipsniuose nustatytas bendrasis principas taip pat bus taikomas pakeitimams, susijusiems su pasiūlymo dėl vizų procedūrų skaitmeninimo priėmimu.